

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Микола ЗАРЕНКОВ
“ 30 ” 20 20 р.

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ
ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ З ЕКОНОМІКИ**

рівень вищої освіти _____ третій(освітньо-науковий)
галузь знань _____ 05 – соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)
спеціальність _____ 051 Економіка
(шифр і назва)
освітня програма _____ Економіка
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)
факультет _____ Економічний

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
Положення про педагогічну практику здобувачів наукового ступеня
доктора філософії з економіки

1.1. Вчена рада економічного факультету протокол № 5 від «26» червня 2020р.

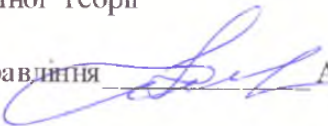
Голова Вченої ради економічного факультету Олександр ДАВИДОВ

1.2. Науково-методична комісія економічного факультету:
протокол № 10 від « 23» червня 2020р.

Голова науково- методичної комісії факультету Вікторія ЄВТУШЕНКО

1.3. Кафедра економічної теорії та економічних методів управління: протокол № 10
від «22» червня 2020 р.

Завідувач кафедри економічної теорії

та економічних методів управління Андрій ГРИЦЕНКО

1.4. Кафедра статистики, обліку та аудиту: протокол № 10 від «22» червня 2020р.

Завідувач кафедри статистики,
обліку та аудиту

 Володимир СОБОЛЄВ

1.5. Кафедра економічної кібернетики та прикладної економіки: протокол № 10
від «04» червня 2020 р.

Завідувач кафедри
економічної кібернетики
та прикладної економіки

 Тамара МЕРКУЛОВА

Положення про педагогічну практику складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки **докторів філософії (PhD) з економіки** зі спеціальності 051 “Економіка” та є підставою для складення робочої програми педагогічної практики аспірантів.

Метою проведення педагогічної практики є закріплення знань та вмінь, отриманих упродовж теоретичного навчання, оволодіння науково-педагогічними технологіями, включаючи практичні навички планування роботи викладача, у тому числі проведення лекцій, практичних та семінарських занять з економічних дисциплін у аудиторному та дистанційному режимах, а також щорічного звітування щодо виконання індивідуального плану роботи викладача. Невід’ємною частиною практики є ознайомлення з організацією роботи структурних підрозділів закладів вищої освіти (факультет, інститут, кафедра, лабораторія тощо).

Після завершення практики аспірант має набути такі **фахові компетентності**:

СК03. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти та у реальному секторі економіки.

СК06. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей на мікро-, мезо-, та макрорівнях.

СК08. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Основними завданнями практики є:

- ознайомлення з реальним досвідом організації навчального процесу у закладах вищої освіти;
- оволодіння навичками проведення лекцій, практичних та семінарських занять з економічних дисциплін.

Загальний обсяг педагогічної практики визначається освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії зі спеціальності 051 «Економіка» та навчальним планом, складеним на її основі.

Заплановані результати практики.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

Програма практики передбачає послідовну реалізацію трьох етапів:

Етап 1. Вивчення організації навчального процесу у закладах вищої освіти

- 1.1. Планування навчального процесу.
- 1.2. Облік роботи викладача.
- 1.3. Оцінювання результатів роботи викладача.
- 1.4. Вивчення вибіркової дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін» (за умови її вибору)

Етап 2. Пасивна педагогічна практика

2.1. Відвідування занять провідних викладачів.

2.2. Вивчення практики застосування сучасних методів навчання.

2.3. Вивчення документального супроводу організації навчального процесу та обліку його результатів.

Етап 3. Активна педагогічна практика

3.1. Підготовка до занять.

3.2. Розробка методичного забезпечення проведення занять.

3.3. Самостійне проведення занять.

Виконання програми педагогічної практики фіксується аспірантом у щоденнику проходження педагогічної практики, із зазначенням дат здійснення відповідних заходів та витраченого часу.

Обсяг та кількість відвідувань занять провідних викладачів визначається з урахуванням наукових інтересів аспіранта, узгоджується ним з науковим керівником та складає орієнтовно 5 лекцій, 5 практичних та 5 семінарських занять. При цьому аспіранту рекомендується завчасно починати відвідувати заняття з відповідних дисциплін, з тим, щоб своєчасно підготувати відповідне навчально-методичне забезпечення. Одночасно з цим може бути здійснено перерозподіл видів роботи між семестрами в межах загального обсягу виділеного часу на проведення практики.

Залік за підсумками практики виставляється науковим керівником аспіранта за результатами проходження активної практики та проведених навчальних занять. Результати заліку враховуються Вченою радою факультету при атестації аспіранта за результатами відповідного року підготовки.

Умовою допущення аспіранта до активної практики є надання ним письмових звітів про проходження кожного з попередніх етапів, завізованих науковим керівником. План проходження 1 та 2 етапів розробляється аспірантом самостійно, узгоджується з науковим керівником та включається до індивідуального навчального плану відповідних років підготовки, з подальшим затвердженням вченою радою економічного факультету.

За наявності поважних причин (стан здоров'я, сімейні обставини тощо), підтверджених належними документами, у випадку непроходження практики (часткового або повного) у встановлені терміни, за заявою аспіранта та згодою наукового керівника практику може бути перенесено на відповідний період, за умови дотримання усіх вимог щодо підсумкової атестації аспіранта за результатами проходження повної її програми. У випадку відсутності мотивованої незгоди наукового керівника на перенесення термінів проходження практики або її окремого етапу, деканом факультету створюється комісія з представників науково-методичної комісії

Звітна документація за підсумками практики зберігається на випусковій кафедрі упродовж одного календарного року.

Дисципліна та тема кожного заняття завчасно узгоджуються аспірантом та науковим керівником з викладачами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін на економічному факультеті. Рекомендується обирати не менш ніж 5 дисциплін таким чином, щоб забезпечити проведення навчальних занять на кожному з курсів бакалаврату та магістратури.

Самостійна робота аспіранта включає:

- вивчення нормативної бази університету з організації навчального процесу;
- опрацювання навчального матеріалу з відповідних дисциплін та тем, підготовку до лекцій, практичних та семінарських занять, розробку методичного забезпечення проведення кожного заняття (включаючи презентації), розробку завдань до поточного контролю.

- відвідування занять провідних викладачів факультету

Оцінювання практичних навичок здобувачів з педагогічної практики передбачає проведення ними залікових занять (лекції, практичні та семінарські заняття), передбачених індивідуальним навчальним планом, узгодженим з науковим керівником.

На заняття запрошується представник науково-методичної комісії факультету. На занятті обов'язково присутні науковий керівник та викладач, з дисципліни якого проводиться заняття.

Контроль якості проведених занять та їх методичного забезпечення здійснюється науковим керівником та викладачем, з дисципліни якого проводиться відповідне заняття. Після проведення заняття відбувається його обговорення за участю осіб, які були присутні на ньому, з виставленням оцінки, відповідно до схеми нарахування балів та розроблених критеріїв оцінювання.

Аспірант звітує про роботу з виконання програми педагогічної практики, проведеної у 4 семестрі, на засіданні випускової кафедри, у складі звіту про виконання індивідуального плану 2 року підготовки. Про виконання програми педагогічної практики у 5-6 семестрах аспірант звітує на засіданні випускової кафедри у складі звіту про виконання індивідуального плану 3 року підготовки.

Звітною документацією щодо проходження педагогічної практики є: щоденник педагогічної практики, до якого включаються усі види робіт, виконуваних упродовж 4-6 семестрів, із зазначенням дат їх виконання; відгуки наукового керівника з оцінкою відповідного етапу проходження практики (за підсумками 2 та 3 року підготовки). Відгук наукового керівника щодо проходження практики може включатись до загальної атестації аспіранта науковим керівником, як складова частина цієї атестації.

Структура засобів контролю, розподіл балів із педагогічної практики та критерії оцінювання включаються до робочої програми практики, зміст якої доводиться до аспіранта до початку практики.